

בפתח הגיליון נסקור בקצרה את המאמרים הרואים בו אור, ונפתח בתורה:

י' הרשקוביץ מעיין בהקבלות שבין פרשת המבול לבין פרשת הבריאה. המחבר עומד על הדמיון, ולאורו הוא מצביע דווקא על השוני ומשמעויותיו. את הבריאה שבתחילה הוא תופס כבריאה בעלת פן 'זכרי', ואילו את התייצבות העולם לאחר המבול הוא תופס כתהליך בעל פן 'נקבי', ומאפיין את שני אלה.

ח' נבון דן בסיבות המנחות את בחירת האחד ואת דחיית האחר, במסגרת הבחירה האלוהית בזרע אברהם. לתפיסתו, לא סגולה אלוהית מוקדמת היא שהכריעה, ואף לא מעשיהם של האישים. אלא לוט, ישמעאל ועשו הם שבחרו להרחיק את עצמם מן המשפחה.

י' הלר משווה ספרותית בין גורן האטד, מקום המספד של יעקב, לבין אזכורי גורן ואטד בסיפורי גדעון. זאת כחלק ממערך רחב יותר של אנלוגיות בין יעקב לבין גדעון. השוואה זו מלמדת על ביקורת של הכתוב על התנהגותם הכוחנית של אישים אלה.

ג' אלדד מעלה את השאלה בדבר הצורך בכפילות שליחות משה - בפרשת שמות ובפרשת וארא. הכותב סבור, כי השליחות הראשונה משקפת תכנית גאולה שבה שותפות גדולה לעם, ואין בה שינוי מנהגו של עולם; אלא שתכנית זו כשלה. ומשכשלה, עבר הקב"ה לתכנית שנייה המבוססת על פעולה אלוהית. תכנית אחרונה זו משתקפת בלשונות הגאולה שבראש פרשת וארא.

י' שוה מפרש את הפסוק הקשה "ויהס כלב את העם אל משה" (במדבר י"ג, ל), תוך שהוא חושף משמעות שלא הייתה ידועה עד עתה לשורשו של הפועל 'ויהס'.

י' פיינטוך עוסק בבעיות המבנה הסבוך של פרקים כ"ז וכ"ח בדברים. הפרקים עוסקים בשתי בריתות: ברית הר גריזים והר עיבל שלאחר הכניסה לארץ, וברית ערבות מואב שקודם הכניסה. המבנה המורכב נועד להצביע בין השאר על יותר מדרך אחת של קריאה, כך שעתים שאותם פסוקים מכוונים לשתי הבריתות. כמו כן משקף מבנה מורכב זה רעיונות ותכליות שונים ולעתים אף סותרים שהתורה רצתה להביע.

ונמשיך לנביאים:

י' עמר עוסק במבנים קדקודיים (סדר כיאסטי מגובש, שרעיונו המרכזי בקדקודו) ובמשמעותם בפרשת דוד, נבל ואביגיל (שמ"א כ"ה). לאור ניתוח זה מציע הכותב לבאר אף את מיקומו של הפרק בין הפרקים המקבילים - כ"ד וכ"ו.

א' בזק עוסק במערכת היחסים המורכבת שבין דוד לציבא ולמפיבשת בן שאול, שבאה לידי ביטוי בכמה אירועים במהלך מלכות דוד (שמ"ב ט', ט"ז, י"ט). המפתח להבנת אירועים אלו נעוץ לדעת הכותב במורכבות שהייתה קיימת מכבר במערכת היחסים בין דוד ליהונתן, אביו של מפיבשת.

ולכתובים:

נ' סמט מציגה מערך השוואה בין החכמה והאישה הזרה שבמשלי ז'–ח' לבין פרשיות מרד אבשלום ומלכות שלמה. שני המקורות טוענים ליתרון החכמה המוסרית המביאה לידי צדק ומשפט על פני החכמה הערמומית שתכליתה להרע.

עוד בגיליון ביקורת ספרים:

ד' רפל מציג את שלושת הפירושים על איוב שנדפסו והוהדרו בהוצאת מכון אופק: נוסח חדש של רש"י, פירוש רבנו תם ופירוש לתלמיד לא נודע של רש"י. הכותב מציין את תרומתם של הפירושים ושל מהדיריהם.

המערכת